

Основни подаци

Титула, име и презиме:	Др Рајна Драгићевић, редовни професор Dr Rajna Dragičević, redovni profesor
Број телефона на послу:	(011) 2639-869
Електронска адреса:	rajna.dragicevic@fil.bg.ac.rs
Време консултација:	четвртак: 9.45–11.15

Образовање

Година дипломирања, назив и место завршеног факултета и студијска група:	1991; Филолошки факултет Универзитета у Београду, Група за српскохрватски језик и општу лингвистику
Година магистрирања, назив и место факултета на којем је стечена диплома магистра, наслов магистарског рада и ментор:	1993; Филолошки факултет Универзитета у Београду; наслов магистарског рада: <i>Лексичка антонимија на материјалу Српских народних пословица Вука Стефановића Караџића</i> ; ментор: проф. др Даринка Гортан-Премк
Година докторирања, назив и место факултета на којем је стечена диплома доктора наука, наслов докторске дисертације и ментор:	1999; Филолошки факултет Универзитета у Београду; наслов докторске дисертације: <i>Придеви са значењем људских особина у савременом српском језику (творбена и семантичка анализа)</i> ; ментор: проф. др Даринка Гортан-Премк

Звања

Асистент приправник:	1994–1994.
Асистент:	1994–2000.
Доцент:	2000–2008.
Ванредни професор:	2008–2013.
Редовни професор:	2013–

Одабрана библиографија

1. *Лексикологија српског језика*, прво издање 2007, друго издање, 2010, Београд: Завод за уџбенике.
2. *Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу*, Београд, 2010: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
3. *Лексикологија и граматика у школи*, Београд, 2012: Учитељски факултет Универзитета у Београду.
4. *Придеви са значењем људских особина у савременом српском језику*, Београд, 2001: Институт за српски језик САНУ.
5. *Речник српскога језика*, Нови Сад, 2008: Матица српска (са групом аутора)
6. *Асоцијативни речник српскога језика*, Београд, 2005: Београдска књига, Филолошки факултет, Службени лист (са П. Пипером и М. Стефановић)
7. *Обратни асоцијативни речник српскога језика*, Београд, 2011: Службени гласник, Београдска књига (са П. Пипером и М. Стефановић)
8. *Семантичко-деривациони речник*, свеска 2, Нови Сад, 2006: Филозофски факултет (са групом аутора).
9. *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси*, колективна монографија, уредник Рајна Драгићевић, Београд, 2014: Филолошки факултет Универзитета у Београду.
10. *Речи под лупом*, зборник радова, приредила Рајна Драгићевић, Београд, 2016: Танеси.
11. *Путевима речи*, зборник радова у част Даринки Гортан Премк, уредник Рајна Драгићевић, Београд, 2017: Филолошки факултет Универзитета у Београду.
12. *Српска лексика у прошлости и данас*, Нови Сад, 2018: Матица српска.
13. *Српска лексикографија од Вука до данас, Сербская лексикография от Вука до современности*, каталог изложбе, каталог выставки, уредници, редакторы: Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић, Београд, 2018: Српска академија наука и уметности, Савез славистичких друштава Србије.
14. *Деривати у менталном лексикону*, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 36/1, 2007, 367–379.
15. Улога универзитетског професора на савременом универзитету, *Образовање и савремени универзитет*, зборник радова са научне конференције *Наука и савремени универзитет*, главни и одговорни уредник проф. др Бојана Димитријевић, Ниш, 2012: Филозофски факултет Универзитета у Нишу, стр. 186–195.

Проширена библиографија проф. др Рајне Драгићевић

Настава на основним студијама

Лексикологија I

Кратак садржај курса:

Лексикологија. Лексема и реч. Лексикон. Лексичко значење. Приступ проучавању лексичког значења. Компоненцијална анализа. Теорија прототипа. Концептуална анализа. Асоцијативна метода. Полисемија. Механизми полисемије. Метафора. Метонимија. Синегдоха. Платисемија. Семантика деривата. Синтагматски и парадигматски лексички односи.

Основна литература:

1. Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, друго издање, Београд, 2010: Завод за уџбенике.
2. Даринка Гортан-Премк, *Полисемија и организација лексичког система*, друго издање, Београд, 2004: Завод за уџбенике.
3. Данко Шипка, *Основи лексикологије и сродних дисциплина*, друго, допуњено издање, Нови Сад, 2006: Матица српска.
4. Tvrtko Prčić, *Semantika i pragmatika reči*, друго, допуњено издање, Novi Sad, 2008: Zmaj.
5. Dirk Geeraerts, *Theories of Lexical Semantics*, Oxford University Press, 2010.

Лексикологија II

Кратак садржај курса:

Основни појмови о лингвокултурологији. Лексеме које спадају у културолошке концепте. Културолошки обојене лексеме у описним реченицима српског језика. Лингвокултуролошки реченици у словенском свету. Културолошки концепти на материјалу српских народних пословица и фразеологизама. Културолошки концепти на материјалу афоризама, реклама, филмова, популарних песама итд. Еталони у српској култури. Културолошки концепти на материјалу вербалних асоцијација. Појмовне метафоре као извор проучавања утицаја културе на језик. Дијахронијски аспект лингвокултуролошких истраживања. Лингвокултуролошки приступ у проучавању српског језика као страног.

Основна литература:

1. Рајна Драгићевић, *Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу*, Београд, 2010: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
2. Драгана Мршевић Радовић, *Фразеологија и национална култура*, Београд, 2008: Друштво за српски језик и књижевност Србије.
3. Жежи Бартмињски, *Језик. Слика. Свет*, превела Марта Бјелетић, Београд, 2012: SlovoSlavia.
4. Марија Стефановић, *Језичка слика породице у руском и српском језику*, Нови Сад, 2012: Филозофски факултет.
5. Људмила Поповић, *Језичка слика стварности*, Београд, 2008: Филолошки факултет.
6. Ксенија Кончаревић, *Језик и култура*, славистичка перспектива, Београд, 2018: Јасен.

Увод у лексикографију

Кратак садржај курса:

Основни појмови о лексикографији. Поделе речника према обиму и садржају. Структура речника. Утицај друштвених и историјских прилика на развој српске лексикографије. Српски и хрватски лексикографски ток – независне фазе и укрштања. Довуковска српска лексикографија. Вукови рјечници. Рјечник из језичких старина српских Ђ. Даничића. Рјечник хрватскога или српскога језика ЈАЗУ. Речник српскохрватског књижевног и народног језика САНУ. Речник српскохрватскога књижевног језика МС. Речник српскога језика МС. Специјални речници српског језика – етимолошки речници, речници страних речи, речници нових речи, деривациони речници, асоцијативни речници, речници жаргона итд.

Основна литература:

1. *Српска лексикографија од Вука до данас, Сербская лексикография от Вука до современности*, каталог изложбе, каталог выставки, уредници, редактори: Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић, Београд, 2018: Српска академија наука и уметности, Савез славистичких друштава Србије.
2. Tvrtko Prčić, *Ka savremenim srpskim rečnicima*, Novi Sad, 2018: Filozofski fakultet.
3. Ладислав Згуста, *Приручник лексикографије*, Сарајево, 1991: Свјетлост, Завод за уџбенике и наставна средства.
4. Данко Шипка, *Основи лексикологије и сродних дисциплина*, Нови Сад, 2006: Матица српска.
5. В. П. Гудков, *Сербская лексикография XVIII века*, Москва: Московский государственный университет имени М. В. Ломоносова, Филологический факультет.
6. Даринка Гортан-Премк: „Српскохрватска лексикографија XIX века“, Наш језик, књ. 26, св. 2-3, Београд 1982, стр.139–147.
7. Гордана Јовановић: „Ђура Даничић, Рјечник из књижевних старина српских – дело непролазне лексикографске вредности“, *Шездесет година Института за српски језик САНУ*, зборник радова I, Београд: Институт за српски језик, 293–297.
8. Павле Ивић: „О Вуковом Рјечнику из 1818. године“, *Српски рјечник*, поговор, Београд, 1966: Просвета.
9. Томо Маретић: „Цртице о Рјечнику наше Академије“, *Рјечник ЈАЗУ, последњи свезак*, 15–54.
10. Стана Ристић: „Прва лексикографска школа у Институту за српски језик“, *Шездесет година Института за српски језик*, зборник радова I, Београд, 2007: Институт за српски језик САНУ, 131–149.
11. Александар Белић: „Увод“, *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, књ.1, Београд: САНУ.
12. Наташа Вуловић, Марија Ђинђић и Данијела Радоњић: „Реч више о Речнику САНУ“, *Књижевност и језик LV/1–2*, 171–182.
13. Ненад Ивановић: „Принципи формирања и организације корпуса Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ (у периоду од 1853. до 1953. године)“, *Шездесет година Института за српски језик САНУ*, зборник радова II, Београд: Институт за српски језик САНУ, 2007, 53–78.
14. М. С. Лалевић, *Речник српскохрватскога књижевног језика Матице српске I – VI, анализе и напомене*, Београд, 1983: издање аутора М. С. Лалевића.
15. Рајна Драгићевић: „О Једнотомнику и поводом њега, *Речник српскога језика*, Матица српска, 2007 (приказ), *Књижевност и језик LIV 3-4*, 2007, 407–413.
16. *Лексикографија и лексикологија*, зборник реферата, Београд–Нови Сад, 1982: САНУ, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
17. *Лексикографија и лексикологија*, зборник радова, Нови Сад–Београд, 1984: Матица српска.
18. *Дескриптивна лексикографија стандардног језика и њене теоријске основе*, зборник радова, Нови Сад–Београд, 2002: САНУ, Матица српска.
19. *History of Lexicography*, edited by Reinhard Hartmann, John Benjamins Publishing, 1986.
20. R. R. K. Hartmann, *Teaching and Researching Lexicography*, Longman, 2001.

Практична лексикографија

Кратак садржај курса:

Теоријска и практична лексикографија. Српске лексикографске институције. Прикупљање грађе за речнике. Грађа за Речник САНУ. Проблеми у вези са утврђивањем одреднице у српској лексикографији. Граматика у српским речницима. Употреба квалификатора у српској лексикографији. Дефинисање у српској лексикографији. Распоређивање значења у српској лексикографији. Обрада фигуративних значења у српској лексикографији. Избор примера у српским речницима. Обрада израза у српској лексикографији. Будућност српске лексикографије.

Основна литература:

1. *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси*, колективна монографија, уредник Рајна Драгићевић, Београд, 2014: Филолошки факултет Универзитета у Београду.
2. Твртко Прчић, *Ка савременим српским речницима*, Нови Сад, 2018: Филозофски факултет.
3. Стана Ристић: „Прва лексикографска школа у Институту за српски језик“, *Шездесет година Института за српски језик*, зборник радова I, Београд, 2007: Институт за српски језик САНУ, 131–149.
4. Ненад Ивановић: „Принципи формирања и организације корпуса Речника српскохрватског књижевног и народног језика САНУ (у периоду од 1853. до 1953. године)“, *Шездесет година Института за српски језик САНУ*, зборник радова II, Београд: Институт за српски језик САНУ, 2007, 53–78.
5. Мирослав Николић: „Тешкоће при утврђивању одреднице у речницима српског језика“, *Дескриптивна лексикографија стандардног језика и њене теоријске основе*, Београд – Нови Сад, 2002, 49–57.
6. Стана Ристић: „Стилске информације у дескриптивном речнику“, *Раслојеност лексике српског језика и лексичка норма*, Београд, 2006: Институт за српски језик САНУ, 93–99.
7. Даринка Гортан-Премк, „О граматичкој информацији и семантичкој идентификацији у великом описном речнику“, *Наш језик XXIV/3*, 1980.
8. Даринка Гортан-Премк, „О неким проблемима синтаксичке норме у Речнику САНУ“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, књ. 10/1, 1980, 91–95.
9. Даринка Гортан-Премк, „Синонимски низ у лексикографској дефиницији“, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, књ. 12/2, 1982, 45–50.
10. Милица Радовић-Тешић, „Проблем обраде фигуративних значења у описним речницима“, *Лексикографија и лексикологија*, зборник радова, Нови Сад – Београд, 1984.
11. Милица Радовић-Тешић, „О степенастом представљању значења речи“, *Дескриптивна лексикографија стандардног језика и њене теоријске основе*, Нови Сад – Београд, 2002.
12. Милорад Дешић: „Критеријуми за одређивање фразеологизама у рјечницима савременог српскохрватског језика“, *Лексикографија и лексикологија*, Нови Сад – Београд, 1984, 53–67.
13. Branka Tafra: „Leksikografski postupci“, *Filologija* 22, 1994, 109–117.
14. Sidney I. Landau: *Dictionaries. The Art and Craft of Lexicography*, Cambridge University Press, 1984.

Настава на мастер студијама

Лексикологија (специјални курс)

Кратак садржај курса:

Парадигматски лексички односи. Садржински односи међу лексемама. Синонимија. Антонимија. Хипонимија. Тематске групе лексема које се не гранају. Формални односи међу лексемама. Садржинско-формални односи међу лексемама. Паронимија. Хомонимија.

Основна литература:

1. Рајна Драгићевић, *Лексикологија српског језика*, Београд, 2010: Завод за уџбенике.
2. Katarina Rasulić, *Exploring Semantic Relations*, Belgrade, 2016: Filološki fakultet, Univerzitet u Beogradu.
3. Даринка Гортан-Премк, *Полисемија и организација лексичког система*, Београд, 2004: Завод за уџбенике.
4. Branka Tafra, *Od riječi do rječnika*, Zagreb, 2005: Školska knjiga.
5. M. Lynne Murphy, *Semantic Relations and the Lexicon*, Cambridge University Press, 2003.

Настава на докторским студијама

Лексика српског језика

Кратак садржај курса:

Раслојавање лексике српског језика. Основни лексички фонд и периферија лексичког фонда. Временско раслојавање лексике српског језика. Архаизми. Историзми. Неологизми. Просторно раслојавање лексике српског језика. Дијалектизми. Друштвено раслојавање лексике српског језика. Жаргонизми. Културолошки обојена лексика. Индивидуално раслојавање лексике српског језика. Оказионализми. Потенцијалне лексеме. Раслојавање лексике по пореклу. Лексика словенског порекла у лексичком фонду српског језика. Стране речи у лексичком фонду српског језика. Тематско раслојавање лексике и тематске групе речи. Стилско раслојавање лексике. Творбено раслојавање лексике. Просте речи и деривати.

Основна литература:

1. Рајна Драгићевић, *Српска лексика у прошлости и данас*, Нови Сад, 2018: Матица српска.
2. Рајна Драгићевић, *Придеви са значењем људских особина у савременом српском језику*, Београд, 2001: Институт за српски језик САНУ.
3. Милица Радовић Тешић, *С речима и речником*, Београд, 2009: Учитељски факултет.
4. Ранко Бугарски, *Жаргон*, Београд, 2003: XX век.
5. Стана Ристић, *Експресивна лексика у српском језику*, Београд: 2004: Институт за српски језик.
6. Стана Ристић, *Раслојеност лексике српског језика и лексичка норма*, Београд, 2006: Институт за српски језик САНУ.
7. Tvrtko Prčić, *Engleski u srpskom*, Novi Sad, 2005: Zmaj.
8. Mihailo Popović, *Reči francuskog porekla u srpskom jeziku*, Beograd, 2005: Zavod za udžbenike.
9. Vesna Muhvić-Dimanovski, *Neologizmi. Problemi teorije i primjene*, Zagreb, 2005: FF pres.
10. *О лексичким позајмљеницама*, зборник радова, главни уредник Јудита Планкош, Суботица, 1996.